

DRUŽINSKI PRIJATELJ

poučno - zabavni list s podobami za slovenske družine.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.

Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta 1 K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pod naslovom: Uredništvo (oziroma uprava) „Druž. Prijat.“ v Rojanu pri Trstu, šte. 3.

Poštno-hranilničnega računa šte. 864.139.

Cenjenim naročnikom!

Naznaujamo, da se z današnjo šte. preseli uredništvo in uprava našega lista v Rojan, šte. 3. Vsi dopisi, naročnine, oglasi in reklamacije naj še torej pošiljajo v bodoče le pod naslovom: Uredništvo (oziroma uprava) „Družinskega Prijatelja“ — v Rojanu pri Trstu, šte. 3.

Ker je začel list izhajati še le v februarju in sti tako izostali dve številki za mesec januar, obljublamo, da hočemo to v teku leta nadomestiti s tem, da priredimo v nedoločenih obrokih dve izvanredni izdaji „Družinskega Prij.“, kar bomo svoječasnno poprej naznauili. Tako vdobe vsi p. u. naročniki za poslano naročnino vseh 24 šte. lista.

Današnjemu listu smo priložili položnico poštno - hranilničnega urada šte. 864.139 vsem onim naročnikom, ki še niso poravnali naročnin. Uljudno prosimo, da store to čim prej, da bo mlado podjetje tem bolj čvrsto napredovalo. Navodilo, kako ravnati s temi listki, sledi na 21. strani današnje številke.

Z odličnim spoštovanjem

Uredništvo.

Možje previdnosti.

Za katoličane na Angležkem so vladale minulega stoletja silno žalostne razmere. Pregarjali so jih povsod Brez voditeljev, brez škofov so se morali težko boriti, da si ohranijo dragocen zaklad — katoliško vero. Zasijalo je leto 1850., ki je bilo za Anglijo velike važnosti in porok boljše bodočnosti za angležke katoličane. Papež Pij IX. je zopet ustanovil na Angležkem duhovsko gosposko ali hierarhijo: s tem je dal katoličanom veliko oporo. Že v kratkem času se je vzbudila in vedno bolj razvitala katoliška zavest, versko vprašanje je splavalo na površje. Dan za dnevom je rastlo zanimanje za versko probudo. Ne samo

katoličani, ampak tudi protestantje in drugi krivoverci so jeli v časnikih in knjigah braniti pravice kat. cerkve in odstranjati predsodke, ki so jih imeli Angleži do rimske stolice. Dolgo vrsto bi lahko navajal takih znamenitih mož; ki so z resnim proučevanjem spoznali svoje zmote, se jih otresli ter se vrnili h katoličanstvu. Toda dovolj, če spoznamo one slavne može, ki so imeli največ vpliva na vso tedanjo in sedanjo javnost.

Prvi, ki je stopil v katoliško cerkev, je bil dr. Newman, velik učenjak. Po svojem spreobrnjenju je šel v Rim; tam se je posvetil bogoslovnim naukom. Leta 1847. je bil posvečen v mašnika, nato je postal ravnatelj visoke šole v Dublinju, in v letu 1879. ga je Leon XIII. imenoval kardinalom v Rimu. Zgledu Newman-ovemu so sledili mnogi drugi visoko izobraženi možje in plemenitaši, med njimi je bil tudi profesor Manning, ki je postal potem kardinal in nadškof v Vestminstru, kjer je glavni škofijski sedež Angležki.

Duša vsega tega katoliškega gibanja pa je bil učeni in pobožni nadškof Viseman v Vestminstru. Ob nastopu njegovega vladanja je nastal velik hrup. Povsod, posebno pa v političnih krogih, so mu strastno nasprotovali, kjer je bilo le mogoče. A novi nadškof se je zavedal svojega božjega poslanstva ter je mirno pa odločno začel svoje delovanje. Z raznimi spisi, ki so pričali njegovo globoko znanost je branil resnico katoliških naukov.

Posebno znana je njegova »Fabijola«, povest iz prvih časov krščanstva. Med našim ljudstvom jo je pred leti razširila družba sv. Mohorja. Boril se je ta učenjak za pravo vzgojo mladine, za narodne šole, ki naj bi bile osnovane na jedino pravem temelju kat. vere. Ker pa je bil Viseman tudi pobožen mož, je bila njegova prva skrb razširjati čiščenje Najsvetejšega. Na ta način si je škof v kratkem pridobil spoštovanje vseh, tudi nasprot-

nikov. Neizmerno je povzdignil katoličanstvo v Angliji in ob njegovi smrti so plakali za možem — rešiteljem in dobrotnikom človeštva.

Njemu je sledil drug slaven škof, Manning, ki je nadaljeval velikansko delo započeto od svojega prednika. Ta nadškof — pozneje je postal kardinal — se pa odlikuje po svojem socialnem delovanju. Čutil je bedo in zapuščenost ubogega delavca in radi tega je vporabljal vse svoje zmožnosti v to, da mu opomore. Bridko izgubo ob njegovi smrti so torej občutili posebno nižji sloji: priprosto, ubožno ljudstvo: v njih je njegov spomin stoterokrat blagoslovljen.

Tretji je zasedel to važno nadškofijsko stolico kardinal Vaughan. Tudi on se je skazal v svojem vladanju poln kreposti, svojih prednikov. Zlasti je značilno za njegovo delavnost dejstvo, da so se ob času, ko je on vodil vestminstersko nadškofijo, dogajala dan za dnem obilna in zna-

Bourne je še mlad mož, ima le 42 let. Izšolal se je v Parizu in Lovanju, kjer je obiskoval tamošnje znamenito vseučilišče. Izredne vrline je pokazal že v svojem prejšnjem pastirskem delovanju. Kaže vsa njegova zunajnost, da mu ne manjka dušna odločnost, četudi je po postavi šibak. V občevanju z ljudmi mu je prirojeno neko fino a vendar priprosto kretanje. Govori prijazno, pri tem izraža točno in jasno svoje misli. Nad vse pa je občudovanja vredna njegova neumorna delavnost.

Mož tako plemenitega in možatega značaja sedi sedaj na tem znamenitem in velevažnem mestu.

Veliko veselje je zavladelo v Londonu na praznik sv. Tomaža Kanterburškega (29. dec.). Ta dan je določil novi nadškof, da prevzame v posest svojo škofijsko stolico in cerkev. Cela slovesnost se je vršila zelo ganljivo. Cerkveni in državni do-

Opatija v Vestminstru.

(K članku: „Možje previdnosti“.)

menita spreobrnjenja h katoliški cerkvi. Ko se je pa tudi ta kardinal lanskega leta preselil v večnost, je duhovščina vestminsterske stolne cerkve predložila angležkim škofom tri izvrstne duhovnike, naj bi izbrali iz njih naslednika na izpraznjenem nadškofijskem sedežu. Med temi je bil tudi monsig. Merry del Val, sedanji državni tajnik sv. Očeta. Angležki škofje so odobrili predlog korarskega zbora v Vestminstru, in so sami predlagali še jednega, namreč škofa monsig. Frančiška Bourne. In prav zadnji je bil izvoljen. Veliko je bilo začudenje po Londonu, glavnem mestu angleškega kraljestva, ko je brzojavna žica iz Rima sporočila to novo, nepriakovano izvolitev.

stojanstveniki so sprejeli svojega novega pastirja ob vratih stolne cerkve. Nadškof je šel najprej k oltarju Najsvetejšega, kjer je nekaj časa molil. Nato ga je povedel prvi kanonik k sedežu, tam je prečital na glas običajno listino, s katero je javno naznanil da prevzame v posest izpraznjeni nadškofijski sedež. Po končanem obredu se mu je poklonila duhovščina. Med sv. mašo pa je prečital svoj prvi pastirski list. Značilno je, da v tem povdarja besede sv. Očeta Pija X. „Obnovi naj se vse v Kristusu!“

Že iz te male črtice nam ni težko spoznati sklepov božje previdnosti, ki postavlja trdne in odločne može posebno tja, kjer so najbolj potrebni.

Kaj bi sicer bilo s tako peščico katoličanov v krivoverski Angliji, če bi ne imeli nevstrašenih voditeljev!

Že pamet sama narekuje, da mora biti poklican od Boga samega mož, kojega življenje ni gladka pot po livadi med lepimi cveticami — duhovsko življenje je odsev križanega: ono je pot med trnjem pot zatajevanja in trpljenja. In prav po tej poti so poklicani poslanci božji v rešitev, tolažbo in pomoč ubožnega ljudstva. Kdo se še briga dandanes za ubogo ljudstvo, za ljudi, ki žive le v pomanjkanju in trpljenju? Kdo se zanima za delavca, kojega borni košček, s srčno krvjo zasluženega kruha z gnevom zavida židovski izsesovalec — kapitalist? Pove nam lahko zgodovina!

Kdo je naučil Štefančka lagati?

(Po maloruskem.)

Kakor nagneš drevesce,

Tako bo rastle drevo.

(Nar. preg.)

Ni bilo dneva, da ne bi Lagač naučil svojega sinka vsaj ene laži

Kadar je vedel, da ga kdo obiše, zapovedal je Štefančku, naj stoji na pragu in pazi, če kdo pride. „Če pride danes ta in ta“, dejal mu je oče, in vpraša, če sem doma, reci mu: „Očeta ni doma, je šel na polje.“

Ko je prišla na vrata revna ženica in prosila košček kruha, zlagal se je Štefanček po očetovem navodilu: „Mi sami nimamo ni mrve kruha, ravnokar smo porabili zadnji hleb.“

Za šolo se je deček zmenil kot za lanski sneg. Zamujal jo je večkrat brez vsakega vzroka, a opravičiti se je znal, kakor ciganček. Ko je parkrat rekel očetu, da se boji iti v šolo, ker bo tepen radi nerednega obiska, mu je oče moško odgovoril: „Tepec. reci, da te je bolel želodec, da si šel past živino i. t. d., saj učitelj itak veruje vse.“

Lagačeva žena je bila zelo lakomna. Desetkrat je obrnila v roki novčič, predno ga je izdala. Držala je novce pri sebi tako krčevito, kakor ti rak tišči prst. Ko jo je poprosil sinček par novčičev za kolač ali sadje, mu je odgovorila mati: „Po kolačih bi te boleli zobki, po sadju pa trebuh; ne, ne Štefanček, saj ti ni treba tega.“ — Mati mu ni nikdar dala ni beliča, — in Štefanček je skrivaj vendarle imel kolače in sadje. Kako to? Od očeta je dobival denar, seveda z navadnim opominom: „Tu imaš za kolače, tu za sadje, pa

Bog te varuj, materi povedati! Če bi te vprašala reci, da ti je dal novce tvoj boter.“

S časoma je Štefanček v laži napredoval tako, da se je lagal, kakor je bil dolg in širok. Pri tem se je vedel tako nedolžno in priprosto, da mu je verjel vsakdo. Večkrat si je izmislil cele povesti, katere niso imele niti trohice resnice. Ko je oče to poslušal, se je zadovoljno smejal in dejal: „Ta otrok je brihten in spreten, ta ima glavico, ta obeta mnogo.“

Štefanček je vzrastel v krepkega mladeniča, a še v krepkejšega lažnjivca. Plačal je fantovsko. Fantom pa se je kmalu zameril, ker ni nikdar govoril resnice. V začetku so mu vsi verjeli, če tudi so ga poznali iz otroških let. Mislili so si: „no poprej je sicer lagal kakor žid, a sedaj, ko je prišel k pameti in zrelosti, sedaj bo pač drugačen.“ Napravil je Štefanček veliko zmešnjavo med mladino. A prav ta zmešnjava vsled laži, ga je pokazala v pravi luči. Pametna dekleta, ki so ga poznala, mu niso nikdar verjela. Pa tudi lahkoverne mladenke so se kmalu prepričale, da je Štefanček nepridiprav.

Rad je zahajal v krčmo. V nedeljah mesto da bi šel k sv. maši in h krščanskemu nauku, klatil se je po gostilnah in tam prodajal svoje laži. Ko ga je pa oče vprašal, o čem je duhovnik pridigal, znal je tako govoriti, da je bil še oče ganjen. Seveda govoril je gole izmišljotine. Štefanček se je sicer cerkvi precej odtujil, a ker je rabil očetov denar, se je hlinil še vernega sina. — Tudi med tednom je rad šel v krčmo in se vedno izgovarjal, da je šel to ali ono pogledat, kupit, vrniti i. t. d. — Izposojeval si je nalašč raznovrstna orodja, da bi s pösodo in vračanjem imel več priložnosti slepiti svojega očeta in zahajati v krčmo.

Tratil je čas in denar. Tu pa tam je doma kaj zmanjkalo. Včasih denar, včasih orodje, včasih kokoši in drugo. Očetu se je to zdelo čudno. Ko pa je vprašal Štefančka če ve, kam je šlo to ali ono, mu je ta kratko odgovoril, da priseže, da ne zna za nič. Ker se je pa tatvina ponavljala in je nekega dne oče sina strogo pokaral, mu je dejal ta: „Mene po krivem dolžite, jaz ne jemljem ničesar, če Vam kaj manjka, vedite, da ima naš črednik dolge prste. Pred nekaj dnevi sem ga videl, ko je jemal, — pa sem ga videl, ko je jemal, — pa sem molčal.“

Ker pa mislite, da sem jaz tat, Vam to povem, pa nikar me ne izdajte!

Oče se ni mogel zdržati. Očital je čredniku tatvino. Nastala je tožba. Lagač ni mogel dokazati ničesa; izgubil je pravdo, moral je prositi črednika oprostjenja in plačati sodniške stroške. — V hiši ni bilo več miru. Štefančku niso zaupali nič. Kako

neki? Govoril je le laži, delal le krivice, druge sodil po sebi in veroval konečno v svoje laži, kakor v resnico. Zdelo se je vsem, da je prepričan o tem, kar govori. Njegova vzgoja je bila taka, da ni bilo mogoče pričakovati nič dobrega od njega in vendar se je Lagač čudil, kako se je neki mogel njegov brihten fantek tako izpriditi, da ne sme pred nikomur govoriti o njem. Najbrže da ni poznal narodnega pregovora:

«Kakor nagneš drevesce,
Tako bo rastlo drevo.»

Ruski car Nikolaj II.

Japonski cesar Mutsu-Hito

Kruh sv. Antona.

Sovražniki krščanskega imena zabavljajo v naši dobi proti sv. cerkvi in ji očitajo, da nima več življenske moči v sebi, da cerkev ne more več koristiti človeški družbi in ne more lajšati bede in lakote. Cerkev zna tolažiti — tako nadaljujejo nje nasprotniki, s praznimi besedami o prihodnji sreči in o nebesih, — a v dejanju ne stori ničesar. Prav v tej dobi je božja previdnost vzbudila povsem novo napravo, ki osramoti vse cerkvene nasprotnike. Ta naprava je kruh sv. Antona za vboge.

Bilo je l. 1888., torej pred komaj 16 leti. Neko jutro je šla gospa Alojzija Bouffier v Toulon-u na Francoskem, kakor po navadi odpirat svojo prodajalnico. — A ni je mogla nikakor odpreti, ker se je bila ključavnica po noči pokvarila.

Poslala je koj po kovača. Kovač se je mučil celo uro, a ni mogel odpreti. Odločili so se konečno, da vlomijo vrata. Kovač gre torej iskat tovariša, ki naj bi mu pomagal pri delu...

A med tem, ko išče kovač pomočnika, šine gospej Bouffier srečna misel v glavo: „Kaj, če bi se obrnila k sv. Antonu Padovanskemu za pomoč. On je mogočen pri Bogu. Jaz pa obljubim, da hočem dati njemu v čast nekoliko kilogramov kruha vbogim, če mi sprosi milost od Boga, da se odprejo vrata, ne da bi jih bilo treba vlomiti.“ Ko se delavca vrnetá, jima reče: „Prosim, poskusimo še enkrat odpreti vrata. Storila sem obljubo sv. Antonu — in trdno pričakujem od njega pomoči.“ Rečeno — storjeno. Kovač vboga — in glej! ko obrnejo ključ, se vrata hipom

odpró, kakor bi bila ključavnica še nepokvarjena.

Začudenje navzočih pri tem prizoru je bilo veliko. Mnogi med znanci gospe Bouffier, navdušeni po tem dogodku, so storili sv. Antonu isto obljubo. darovati nekaj kruha za vboge, če jim svetnik izprosi zaželjeno milost. V mnogih slučajih so bili čudovito uslišani.

V zahvalo za te dobrote je postavila gospa v svoji prodajalnici podobo sv. Antona z malo lučico spredej. Pod podobo je napravila pušico (škatljico) za nabiranje darov v denarju, s katerim se je kupoval kruh za vboge. Ta sobica je kmalu postala nekaka božja pot, kamo so ljudje zahajali v velikem številu prosit sv. Antona pomoči in prinašat darove za kruh, katerega so začeli imenovati; „Kruh sv. Antona“. Ko se je čudovita moč sv. Antona razglasila po svetu, so začeli od vseh strani prihajati gospej Bouffier darovi za uslišane prošnje. Leta 1892. je nabrala 6000 kron; l. 1893. 39000 kron in l. 1894 že 100.000 K. za kruh sv. Antona.

(Dalje prihodnjič.)

Navodilo.

kako ravnati s priloženimi listki poštno hranilničnega urada na račun „Druž. Prij.“ v Trstu.

(Velja le za tiste naročnike, ki niso še plačali naročnine.)

S priloženim zelenim listkom lahko pošlješ naročnino za list brez vsake poštne znamke ali marke. Listek obstoji iz treh delov: prejemnice, položnice in vpisnice. Prva dva dela sta zelena, tretji pa bel. Na prejemnico napiši precej v prvo vrsto k črki *K* število kron, in k črki *h* število stotink, ki jih misliš poslati na račun lista. Če pošlješ torej naročnino za vse leto, moraš napisati v prvo vrsto tako-le: *K. 3 h. 0.*, če pa pošiljaš naročnino samo za pol leta, boš napisal: *K. 1 h. 50.* Koj pod to črto vidiš dve iz več črt sestavljeni podolgljati mrežici. V te mrežice napišeš gorenji znesek z besedami (ne s številkami, kakor prej), tako-le n. pr. kron *tri*, ali pa pri pošiljanju za pol leta kron *ena in 50 stot.* Kar ti na teh mrežicah še ostane prostora, pa prečrtaj ga s peresom. — Na položnici vpišeš najprej znesek, kakor smo prej rekli s številkami, spodaj pa pri besedah „vplačanem od“ napišeš lepo razločno svoje ime in priimek, še nižje pri besedah „stanujočem v“ pa kraj, kjer stanuješ. Pod debelo tiskano število 864.139 k besedi „dne“ napiši dan meseca in leto, in sicer prav tisti dan, ko izročiš denar na pošti. Napiši n. pr. tako-le: *14 marca 1904.* Na vpisnici napiši zopet poslani znesek in svoje ime, kakor si storil na položnici.

Ko si tako vse prav napisal, neseš listek na bližnjo pošto, plačaš napisani znesek ter sprejmeš od poštnega uradnika prvi del listka, prejemnico, nazaj kot pobotnico, da si res plačal. Prejemnico shrani.

Če listek obrneš, vidiš da je na zadnji strani položnice prazen prostor za dopisovanje. Če hočeš namreč kaj malega spo očiti na uredništvo ali upravnništvo lista, lahko kar na tem mestu napišeš, ako prilepiš tja znamko za 5 h. ($2\frac{1}{2}$ kr)

Uredništvo.

Sadimo črešnje!

Ni ga menda sadu, ki bi delal mladim in starim toliko veselja in upa kakor črešnja. Kako krasno se rudeče te jagode v maju! Vse se veseli prvega sadja, posebno imajo otroci vesele dni, ter si kinčajo ušesa s temi rudečimi uhani. Ponekod morajo črešnje poravnati vse, kar se je poružilo in zadolžilo v trdi zimi. Kako veselo se šteje svetle kronce, ki se jih dobi za rudeče črešnjice! Poznam vas, v kateri je en sam kmet skupil 600 kron za ta pomladni sad. In kako se ti ljudje pobrigajo; že ob 4. v jutro jih vidiš s polnimi jerbasi na trgu.

Črešnja je že zdavno priromala iz svoje domovine, Male Azije, v naš del sveta, v Evropo, ter se je tod popolnoma udomačila. Pri nas je črešnja edino sadno drevo, ki ga goji skoro vsak kmetič. Zato se tudi le bolj redko dogaja, da se črešnje sad pokrade. Če se ga pokrade, se ga večji del le v mali meri, recimo „za žejna usta“, kar se pa tudi ne sme.

Črešnje je treba počasi obirati, če hočeš, da so za prodajanje in prevažanje v tuje kraje. Ker je ta sad tako zgoden, ima tudi precej visoko ceno ali kup. V Trstu so prve črešnje vsaj po kroni kilogram, včasih pa tudi več. Največ teh črešenj se prevažna na Rusko.

To drevo vspeva prav lepo v naših krajih. Črešnje, nam bi prinašale lepe denarce, če bi jih pocepili na pozne (kasne) hrustavke ali prav zgodne črešnje - divjake; kjer je lega dovolj gorka. Posebno za Istro bi znala biti črešnja skoro poglaviti pridelek. Črešnja ne zahteva bogve kako dobrega zemljišča. Raste povsod dobro, posebno v apnenih tleh. Mokrote in svežega (trišnega) gnoja ne mara. Črešnja ima močno srčno korenino, katera si išče globoko med skalovjem potrebnega živeža; zato ji tudi suša le malo škoduje. Sicer pa se ni mnogo bati suše, ko črešnja zori, ker imamo takrat navadno dežja čez mero.

Prostor, kjer hočemo napraviti sadovnjak s črešnjami, moramo 50—75 cm. globoko prekopati, zemljo lepo poravnati in posaditi deblo od debela v daljavi 5—10 metrov. Zgodne vrste (sorte) naj se sadi bolj gosto nego pozne. Zadržuje, če položiš drevesce samo kakih 10 cm. (majhno kvarto) globlje v zemljo, kakor je poprej rastlo. Korenine nekoliko prikrajšaj z ostrim nožem. Krone, t. j. najvišjih vejic navadno ne krajšamo. Vsakemu drevescu daj nekoliko gnoja, pa ne na gole korenine, ampak vsuj poprej par prstov zemlje, potem še le gnoj. Da drevo trdno in ravno stoji, priveži je rahlo z beko ob kol.

Pa še nekaj. Med črešnje lahko posadiš še kaj drugega, n. pr. breskve, kulne, katere pozneje lahko cruziš s hruškami, in ivančke, na katere lahko pokladaš jablanove cepe. Za vse to je sedaj v marcu primeren čas.

Kaj pravi politika?

Avstrija. Te dni se je sešel drž. zbor. Da ne bo deloval, to je gotovo, ker Čehi ne morejo odstopiti od obstrukcije, dokler ne dobijo vseh svojih pravic. Avstr. narodi dobro vedo, da nimajo kaj pričakovati od tega parlamenta, za to pa je tudi malo zanimanja za to zasedanje. Pa med tem, ko si naša vlada pomaga v takih stiskah z znanim §. 14., ne da bi se brigala za ljudske zastopnike, je stvar v drugi državni polovici bolj kočljiva in težavna, ker tam nimajo tega paragrafa. V ogrskem državnem zboru ovira namreč peščica mož vse delovanje. Dovoliti nočejo vladi niti vojakov. Nič ne pomagajo lepe besede, ob-

ljube in grožnje ministrov, voz noče naprej! Te dni pa se je položaj še poslabšal. Ministerski predsednik je predlagal spremembo pravilnika. S tem pa niso zadovoljni niti Košutoveci, ki so bili dosedaj mirni, niti nekateri ministri somišljeniki. Minister bo moral ali potegniti svoj predlog nazaj, ali pa bosta pomagala ropotati drugim še Košut in Barabas. — Listi govore o morebitnih novih volitvah na Ogrskem in Hrvaškem. Zdi se tudi, da med hrvaškim banom in nekaterimi podrejenimi uradniki ni pravega soglasja. Ta nesloga more

proti ital. univerzi, ali stoji naj na ital. tleh, pa ne bo nobene zamere. V Trstu bi se zadovoljili le z laško - slovensko univerzo. Naši možje so zahtevali ljudskih, srednjih in visokih slovenskih šol. Minister je obljubil, da hoče ustreči našim upravičenim željam. Res zadnji čas je, da si izbrše vlada ta nedostatek, ter uredi enkrat naše tužne šolske razmere — V zlati Pragi so bile demonstracije v prilog Rusom in proti Nemcem.

Drugi kraji. Vsled rusko - japonske vojske so vse druge stvari stopile v ozadje. — Japonci bi

Sirotica v zimi . . .

bratskemu narodu le koristiti! — Govori se mnogo, da se naša država resno pripravlja na vojsko **proti Turku**. Če prav vlada temu oporeka, se govoreca vendar-le vzdržuje. Nekateri naših Lahov so zelo vznemirjeni. Vlada je predložila državnemu zboru predlog za ustanovitev *ital. visoke šole v Roveretu na Tirolskem*. Oni pa jo hočejo: ali v Trstu ali nikjer. Pred kratkim so poslali tudi deputacijo k ministru, ki je zagovarjala ital. željo. Ali gg. na Dunaju se niso dali pregovoriti. Isti dan je bila na Dunaju tudi depatacija prim. Slovanov zaradi šolskih zadev. Mi sicer nimamo nič

radi vzeli rusko trdnjavo Port-Artur, zato so jo zopet napadli 24. feb. Ali Rusi so odbili predrzni japonski napad. Japonci so trpeli veliko škodo. Ponovili so ta poskus, pa vselej se jim je ponesrečilo. Upamo, da se bo Japoncem še marsikaj ponesrečilo! Japonci pa so tudi bombardirali drugo rusko trdnjavo Vladivostok. Ali tudi tu brez uspeha. Skromni prostor našega lista nam ne dovoljuje, da bi obširneje pisali o vojski; a to tudi potrebno ni; saj vse, kar pišejo listi, so večinoma le uganjanja in nič gotovega. Obe vojskujoči se stranki se pripravljata na odločilno bitko, a tako neumni

pa niso ne na eni ne na drugi strani, da bi izdajali svoje načrte časnikarjem. V tem, za Rusijo tako težkem času, ko drugi svet gleda na njo z nevošljivostjo in škodoželjnostjo, občudujemo globoko versko prepričanje ruskega priprostega naroda in tudi najvišjih krogov, ki izročajo vse v božje roke. Tak narod mora zmagati! — Evropske države so predložile turškemu sultanu načrt, po katerem mora preosnovati svojo žandarmerijo. Turk pa se temu, kakor sploh vsem spremembam upira in vodi ves svet za nos. — Prijateljstvo med **Srbi in Bolgari** postaja vsak dan izkrennejše. To nas veseli; saj le sloga med njimi mora prinesiti svobodo in rešitev tudi zatiranim Makedoncem.

N a M e m š k e m je umrl grof Waldersee. Ko so se Kitajci pred 4 leti vzdignili proti Evropejcem, so države poslale proti njim vsaka nekoliko vojakov, njih poveljnik je bil Waldersee. Toda, preden je prišel on na Kitajsko, so bili Kitajci že premagani.

N a F r a n c o s k e m še vedno preganjajo menihe, posebno tiste, ki poučujejo mladino. Lepa svoboda to v deželi, ki pravi, da je najbolj svobodna.

Naše slike.

Vojskujoča se vladarja Današnja številka prinaša sliki obeh vojskujočih se vladarjev iz vzhodne Azije.

Ruski car Nikolaj II vlada svoje ogromno cesarstvo od l. 1894. dalje. Zaveznik je Francozov, katere je že dvakrat obiskal sprejet z nepopisnim navdušenjem. Pred sedanjo vojno je storil miroljubni Nikolaj vse, da prepreči prelivanje krvi. končno je pa vendar podpisal z mirno roko in v zaupanju v Boga bojno napoved. Sedanji car je osmi vladar cesarske rodovine Holstanj — Gottorp na Ruskem; prvi je bil Peter III. l. 1762.

Japonski cesar Mutsu-Hito, sedaj v starosti 52 let, je prvi cesar na Japonskem, ki ne vlada sam ampak z državnim zborom. Revolucija l. 1867. ga je kot 15letnega mladeniča dvignila na prestol. V prvih letih svojega vladanja je kruto preganjal kristijane. Glavno mesto njegovega cesarstva je Tokio, od koder vodi in nadzoruje ves sedanji boj proti Rusom. Japonskim cesarjem pravimo „Mikado“, prav tako kakor nekdanji egiptovski kraljem „Faraoni“.

Opatija v Vestminstru (glej prvi članek) je sedaj v rokah krivovercev. Umetnost te cerkve je pa vseskozi katoliška. Ker se katoličanstvo na Angležkem tako širi se smemo nadejati, da postane kedaj ta krasna zgradba zopet katoliško svetišče.

Novice.

Švedski kralj Oskar II. se je dne 27. febr. pripeljal s posebnim vlakom v Opatijo pri Reki.

Okrajna šolska seja za učitelje slovenskih ljudskih šol v tržaškem šolskem okraju bo letos dne 14. junija ob 9. predpoldne v prostorih ljudske šole v Rojanu.

Pri frančiškankah v Ljubljani (Frančiškanske ulice št. 8) se sprejmejo na stanovanje in hrano dekleta, ki pridejo v mesto, da se uče kuhati, šivati i. t. d. V samostanu imajo priložnost, da se v šivanju dobro izvezbajo. Za ta dekleta so pripravljene zdravi, lepi prostori. Za hrano, stanovanje, perilo, kurjavo, luč in pouk v šivanju se plačuje na mesec 28 K (14 gld.). Tu sprejemajo sestree paramente, zastave, cerkveno perilo i. t. d. v izdelovanje in popravo.

Zmrznil je 28. febr. delavec Josip Lesjak iz Češnjice pri Kamniku na Gorenjskem. Prejšnji dan se je — opil.

Umrla je na Greti dne 5. t. m. gospa Elizabeta Razlag, soproga g. Alfonza Razlag-a, uradnika na tržaškem južnem kolodvoru. Pokojnica je bila še v najboljših letih in zapušča troje otrok. Blagi gospej svetila večna luč!

Veikonočno sv. obhajilo se začne v tržaški škofiji s IV. postno nedeljo, dne 13. t. m. in konča s praznikom Vnebohoda dne 12. maja.

«**Kratka zgodovina katoliške cerkve za šole**, spisal Alojzij Stroj, katehet v Ljubljani». — Tako je naslov novi knjigi, ki je došla te dni našemu uredništvu. Obsega na kratko vse glavne podatke cerkvene zgodovine od početka do vstevši Pija X. Ker je ta zgodovina pisana pregledno obenem pa tudi dovolj poljudno, jo vsem toplo priporočamo. Knjiga ima 148 strani, 28 podob in stane vezana 1 K 40 vin. Izšla je v zalogi družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Umrla župnika. Dne 4. t. m. je umrl 60 letni g. župnik v Lovranu (Istra) Ivan Dragovina. — Naslednjega dne pa je malo predpoldne mirno v Gospodu zaspal 72 letni Jakob Kocian, bivši župnik v Rižanu pri Koprju. Bil je sin naših domačih ljudi iz povirske fare, služboval kot kapelan mnoga leta v Trstu in drugod, sedemnajst let pa kot župnik v Rižanu. Zadnje dni svojega življenja je preživel v Trstu v fari Nov. sv. Antona. — Naj počivata v miru!

Ukaz proti trpinčenju živinu je izšel na Krnjskem. Ne le pretepanje živine, kar tolikrat vidimo pri surovih voznikih, ampak tudi preobteževanje voz, neusmiljeno privezovanje ob prevažanju in gonji živine se bo strogo zasledovalo. Gotovo potreben ukaz, ker je res grdo, kako včasih ljudje mučijo živali, ki ne morejo storiti več, kakor jim dopuščajo moči.

Imenovanja v sodni stroki. Sodna praktikanta Anton Mandič in Artur vitez Nadačlenzki sta imenovana avskultantoma.

Kaj je gospodinjam neznano? Da rabi vsaka v svojem gospodinjstvu, in če je isto še tako majhno, v enem letu veliko pralnega mila (žajfe) in da bi, ako bi kupovala edino le priznano najboljšo milo družbe sv. Cirila in Metodija v Ljubljani, koristila s tem ogromno ne le imenovani družbi, marveč vsemu slov. narodu. Prodaja se v vseh trgovinah v kosih po pol kilograma po 18 krajcarjev (36 vin).

Na Opčinah se je v ces. kr. poštnem in brzojavnem uradu brzojavna služba razširila na vse leto.

Bolnike v mestni tržaški bolnišnici se sme obiskovati samo ob nedeljah in praznikih, ob torkih in petkih in sicer od 10. in pol do 11. in pol predpoludne. Kdor ne utegne ob tej uri, more obiskati bolnike ob sredah od 4. do 5. ure popoldne a le z dovoljenjem dotičnega zdravnika-primarja. Tako novejši odlok mestnega magistrata.

Velik požar je nastal 20. t. m. v Parizu vsled eksplozije plina (gas). Sedem oseb je našlo smrt v ognju.

«Kmetijska družba za Trst in okolico» naznanja vinogradnikom tržaške okolice, da ima na razpolago iz lastnih trtnic 1300 reznikov montikole in 9000 riparije; kdor želi imeti, oglašiti se mu je v društveni pisarni, ulica Geppa št. 16, od 9.—10. ure zjutraj in to do 15. t. m.

Zbor svečnikov sv. Pavla je imel dne 25 t. m. svoje redno sobranje v Kozini. Ker je društvo strogo stanovko za svečenike tržaško-koperske škofije slovanske narodnosti, zato so se na tem zborovanju razpravljala vprašanja, spadajoča v stanovske potrebe in koristi svečnikov-sodrugov. Na volitvi je bil izvoljen za predsednika veleč. gospod Josip Kompare, dekan v Ospu; blagajnikom veleč. g. Ivan Slavec, dekan na Opčinah; prvim podpredsednikom veleč. g. Šime Frulič, župnik v Grdemselu, drugim podpredsednikom veleč. g. Josip Benkovič, župnik na Gročani, tajnikoma pa Peter Švegelj, župnik v Mavražu in Jakob Sedmak, župnik v Divači. Za nadzornika je bil izvoljen veleč. g. Matej Škrbec, župnik v Kortah.

V razsodništvo so bili izvoljeni: preč. gosp. Fran Bukovec, dekan v Trvižu; preč. gosp. Anton Rogač, dekan v Hrušici in veleč. g. Andrej Furlan, mestni kapelan pri novem sv. Antonu v Trstu.

Mati mrtva, mrtev oče. Iz „Prim. Lista“ posnamemo: Nemila smrt je štirim nepreskrbljenim sirotam, med katerimi je odličan učenec na gimnaziji, vzela zadnjo pomočnico, mater. Greh in

škoda bi bila tako nadar'nega in v vsakem oziru odličnega učenca, če bi zaradi pomanjkanja moral zapustiti knjige.

Priporočamo vrednega in potrebnega dijaka. Blagohotni darovi se pošiljajo g. F. Orešču, c. kr. voditelju pripravnice v Gorici, ali pa tudi našemu uredništvu.

Darovi poslani našemu uredništvu: Grbec Franc 40 stot za družbo sv. Cirila in Metoda.

Bog plati!

Drobtinice.

Ponižnost. Te dni je sv. Oče obiskal delavce, ki popravljajo stare prostore pok. kardinala Ledochowskega. Ko so ga ugledali, so se odkrili in in poklekli, a Pij X. jim je namignil naj vstanejo. Ker si pa tega niso upali storiti, je rekel papež: «No, pa grem in jih sam dvignem.» — Malo za tem je menil prelato, ki ga je spremljal: „Glejte, ti-le ponižni, ki nas časte, bodo imeli morda višje mesto v nebesih kakor mi!“

Za kratek čas.

Pomotila se je, ker je premalo mislila in prehitro odgovorila.

Učiteljica pravi učenki: „Urška, kdo ima dolg jezik, pa vendar ne more govoriti?“

Urška (naglo): „Kravji rep.“

(Slišala je namreč, da ima njena teta „dolg jezik, kakor kravji rep“).

Rešitev ugank v 2. štef. 1) „Črešnja“ 2 „Žaga“.

Prvo uganko so prav rešili: Gregorič Karmela, Zupančič Viktorija, učenke v Rojanu; Česnik Miroslav in Vouk Anton, dijaka v Trstu; Kervišar Andrej, učenec v ul. Belvedere. — Drugo le J. v Rojanu. Škof Pepka v R. pa naj pogleda spodaj v listnico uredništva.

Novi uganki:

Vese = 2 × veselje;   ža = 1/2 žalosti.
lje = 2 × veselje;   lost = 1/2 žalosti.

Rezan bil, zvezan bil, na križ djan bil, bičan bil. ni še Bog, Bog pa bo. Kaj je to?

Listnica uredništva.

Gloza:

Ker dolgo vrsto pisem
Od mene že imaš,
Gotovo dobro znaš,
Da Tebe zabil nisem. —
Zato pa iz srca
Za god želim Ti vse najbolj,
Za vero, narod širno polje
Na tujem in doma!

Ive.

Šmentano, kako pesniško žilo ima ta Ive; da bi znal jaz tako, zapojem Ti još jedno. Torej v prozi: Na mnoga leta!

H. B. v G. Kakor vidiš sem nekoliko spremenil. Oprosti in hvala!

Škof Pepka v R. Brez zamere: Pri nas doma smo rekli, da imajo grablje *kline* mesto *zob*. — Sicer ni tako napačno.

A. T. orož. postajevođa v B. Če še kaj želite, pa nam pišite.

P. M. v Zdolah. Hvala za ponudbo. Odgovorimo v posebnem pismu.

Dr. Fr. v Šk. Zakasnilo, oprosti!

A. K. v Št. Oprosti za sedaj; prihodnjič uporabimo. Hvala Ti in ne pozabi nas v bodoče. Vračati ni treba.